

Η πόλη του Στράτου ήταν η πρώτη πρωτεύουσα του Κοινού των Ακαρνάνων και χαρακτηρίζεται *μεγίστη* από τον Θουκυδίδη. Οι μέχρι τώρα ανασκαφές επιβεβαίωσαν την άποψη ότι η σημαντική αυτή πόλη-κράτος υπάρχει ήδη από τα τέλη του 6ου αι. π.Χ., ενώ αακμάζει κυρίως στον 4ο αι. π.Χ., καθώς υποστηρίχθηκε από τον Μακεδόνα βασιλιά Κάσσανδρο, ο οποίος αποσκοπούσε στη δημιουργία ενός "αντίβαρου" στους πολεμοχαρείς Αιτωλούς της αντιπέρα όχθης του Αχελώου.

Δημιουργείται συνοικισμός των όμορων οικισμών και περί το 314 π.Χ. η πόλη επεκτείνεται σημαντικά, επανασχεδιάζεται και αρχίζει ένα πρόγραμμα για την κατασκευή κτηρίων, που χρηματοδοτήθηκε από τον Κάσσανδρο. Η έκταση της κεντρικής αγοράς διπλασιάστηκε και περιβλήθηκε από στοές.

Σε αυτήν προστέθηκε ένα βουλευτήριο για τον δήμο και το θέατρο 6.000 θέσεων, το οποίο διατηρεί πολύ καλά την ορχήστρα, το ιδιότυπο σκηνικό οικοδόμημα και το κοίλο με την προεδρία. Την ίδια εποχή ανεγείρεται ένας ναός του Δία στη θέση παλαιότερου και ο χώρος του ιερού τεμένους περικλείεται από την οχύρωση η οποία ενισχύεται, έτσι ώστε να προσφέρει επαρκή προστασία και από τις νέες πολιορκητικές τακτικές.

Το καλοδιατηρημένο τείχος της πόλης, από τα μεγαλύτερα οχυρωματικά έργα στη βορειοδυτική Ελλάδα, κτίζεται τον 5ο αι. π.Χ. Έχει συνολικό μήκος 8 χλμ., με 55 πύργους και 22 πύλες και πυλίδες. Το ανατολικό σκέλος σχεδόν άγγιζε την όχθη του Αχελώου και προστάτευε το πέρασμά του. ενώ στο νότιο σκέλος πυκνή σειρά πυλών εξασφάλιζε την άνετη είσοδο των αγροτών σε περίπτωση κινδύνου. Ισχυρή οχύρωση έφερε και η ακρόπολη, ενώ ένα διατείχισμα που μείωνε δραστικά το κατοικημένο τμήμα της πόλης κτίζεται περί τα μέσα του 3ου αι. π.Χ. ή ίσως αργότερα στην εποχή της ρωμαϊκής κατάκτησης.

Εξω από τα τείχη, στα νότια, δυτικά και βόρεια, υπήρχαν εκτεταμένα οργανωμένα νεκροταφεία τα οποία έχουν αποδώσει ποικίλα και πλούσια ευρήματα, όπως πήλινα αγγεία, χάλκινα είδη μικροτεχνίας, νομίσματα και επιτάφιος στήλες χαρακτηριστικών τύπων της δυτικής Στερεάς Ελλάδας.

Από το 272 π.Χ. η πρωτεύουσα του Ακαρνανικού Κοινού μεταφέρεται από την Στράτο στην πόλη της Λευκάδας.